

ergo *a fortiori* repugnaret quod opus naturale præmium supernaturale obtineret; opus autem non est supernaturale, nisi ex gratia procedat, motivo fide cognito innaturat et ad finem supernaturalem intentione saltem virtuali referatur.

5º Ut sit promissio ex parte Dei; quidquid enim venit a creaturis, in quacumque hypothesi, Deo debetur: nunquam igitur Deus tenetur in justitia, seclusa speciali promissione, præmium eis concedere. At, posita promissione, adest contractus vi cuius obligatur. Porro Deus promisit homini justo benefaciendi se præmia pro meritis esse concessurum, quod constat 1º Scriptura sacra, Epist. B. Jacobi, 1, 12: *Beatus vir qui suffert tentationem, quoniam cum probatus fuerit, accipiet coronam vitæ, quam repromisit Deus diligentibus se.* 2º Conc. Trid., sess. 6, can. 26, ubi sic legitur: « Si quis dixerit justos » non debere pro bonis operibus quæ in Deo fuerint facta » exspectare et sperare æternam retributionem a Deo per » ejus misericordiam... anathema sit. » In capite 16 ejusdem sessionis, expresse dicitur illam retributionem a Deo fuisse promissam. 3º Testimonio S. Aug., qui, in Ps. LXXXIII, ait: « Debitorem Deus ipse se fecit non accipiendo, sed promittendo. Non ei dicitur, Redde quod acceperisti, sed, Redde quod promisisti. » Unde summi Pontifices sequentem damnaverunt Baii propositionem, n. 2: « Sicut opus malum ex natura sua est mortis æternæ meritorium, sic bonum opus ex natura sua est vitæ æternæ meritorium. »

Quæritur an omnia opera supernaturalia sint meritoria.

R. Jansenistæ et quidam catholici requirunt ut ex motivo perfectæ charitatis fiant. Verum sententia communis et longe probabilior est, quodlibet opus vere supernaturale, ut actum fidei, spei, pœnitentiæ, etc., suum mereri præmium. Hoc evidenter supponere videtur conc. Trident., sess. 6, c. 16.

Conditiones vero ad meritum de congruo, sunt: 1º ut homo sit viator, 2º ut sit liber, 3º ut opus sit supernatu-

rale, idque propter rationes superius expositas: at status gratiæ non requiritur, nec etiam promissio Dei; alioquin meritum esset de condigno.

§ III. — De objecto meriti.

Certum est 1º nullum mereri posse primam gratiam ne quidem de congruo: nam meritum de congruo supponit opus supernaturale; opus autem supernaturale supponit gratiam: ergo.

Quoddam admittitur meritum de congruo apud infidem qui præcepta legis naturalis servat; sed infidelis sic agens jam aliqua prævenitur gratia, et aliunde eadem non acquirit merita de congruo ac Christianus motivis supernaturalibus innexus.

Certum est 2º neminem mereri posse de condigno gratiam sanctificantem, siquidem status gratiæ est conditio essentialis ad meritum de condigno.

Certum est 3º hominem hanc gratiam mereri posse de congruo; nam homo peccator facere potest opera supernaturalia. Unde conc. Trid. dicit, sess. 6, cap. 6, peccatores ad justitiam disponi per fidem, spem, timorem et initium amoris: sic Daniel hortatur Nabuchodonosor ut peccata sua eleemosynis redimat, Dan. IV, 24.

Certum est 4º hominem justificatum mereri posse de condigno augmentum gratiæ sanctificantis. Hoc conc. Trid. expresse definit, sess. 6, can. 32, dicens: « Si quis dixerit... ipsum justificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam et Jesu Christi meritum, cuius vivum membrum est, fluit, non vere mereri augmentum gratiæ... anathema sit. »

Duo nunc supersunt discutienda, an scilicet mereri possimus de condigno 1º perseverantium finalē, 2º vitam æternam: quibus quæsitis per duas sequentes satisfaciemus propositiones.

PROPOSITIO PRIMA.

Homo perseverantium finalem mereri non potest de condigno, sed tantum de congruo.

Prob. prima pars Scriptura sacra, testimonio S. Aug., et ratione.

1º *Scriptura sacra.* I Cor. x, 2 : *Qui se existimat stare, videat ne cadat ; et Philip. ii, 12 : Cum metu et tremore vestram salutem operamini.* Unde sic : Omnes etiam iustiores timere debent ne cadant : at si quis perseverantium finalem de condigno mereri posset, non omnes ita anxii esse deberent ; qui enim fecissent opera quibus hæc perseverantia stricte deberetur, jam nullum haberent timendi locum. Ergo.

2º *Testimonio S. Aug.* qui, lib. de Dono persev., cap. 13, sic se habet : « Unde satis dilucide ostenditur et inchoan » di et usque in finem perseverandi gratiam Dei, non se » cundum merita nostra dari, sed dari secundum ipsius » secretissimam eamdemque justissimam, sapientissi » mam, beneficentissimam voluntatem. »

3º *Ratione.* Conditio essentialis ad meritum de condigno est promissio Dei : atqui nullibi promisit Deus se perseverantium finalem bonis operibus concessurum tanquam præmium stricte debitum : ergo.

Probatur secunda pars, scilicet, quod perseverantium mereri possimus de congruo, 1º usu Ecclesiæ, quæ in orationibus suis donum perseverantiae postulat : illud autem non postularet nisi affilgeret spes illud obtinendi; 2º testimonio S. Aug. qui, de Dono persev., cap. 6 (t. x, col. 826), dicit : *Hoc Dei donum suppliciter emereri potest* : emereri non potest de condigno, ergo de congruo : 3º ratione ; bona enim opera ad postulandam perseverantium directa, omnes conditiones ad merendum de congruo habere possunt, *ut patet*. Ergo.

Dices : Christus ait, Joan. xvi, 23 : *Amen, amen dico vobis, si quid petieritis Patrem in nomine meo, dabit vobis,*

ergo qui perseverantium finalem petit a Deo, illam ex promissione ejus sperare potest ut debitam de condigno.

R. Nego conseq. Christus enim prædictis verbis promittit effectum orationis ut donum, non vero ut debitum ; alioquin proprie non fieret oratio, sed petitio debiti. Ergo.

COROLLARIUM.

Sequitur ex hac propositione hominem mereri non posse de condigno gratiam efficacem ; alioquin, post primam gratiam efficacem sic obtentam, eodem modo mereatur alias gratias efficaces sequentes, et tandem sic mereri posset perseverantium finalē quæ est ultima gratia efficax ; sed illam procul dubio mereri potest de congruo, et eo sensu verum est illud axioma a S. Thoma memoratum : Pacienti quod in se est Deus non denegat gratiam, 1 2, q. 112, art. 3 ; Dens, t. II, p. 351.

PROPOSITIO SECUNDA.

Justus vitam æternam de condigno mereri potest.

Prob. Scriptura sacra, conc. Trid., SS. Patrum testimonio, et ratione.

1º *Scriptura sacra, nempe textibus supra, p. 391, citatis, in quibus vita æterna dicitur merces, corona justitiae.* Ergo 1º.

2º *Conc. Trid.* quod, sess. 6, can. 32, sic se habet : « Si quis dixerit... justificatum bonis operibus non vere mereri... vitam æternam, et ipsius vitæ æternæ, si tamen in gratia decesserit, consecrationem, atque etiam gloriæ augmentum ; anathema sit. » Ergo 2º.

3º *SS. Patrum testimonio.* S. Ambros., Sermone 7 in Ps. cxviii, asserit justos scire coronam bonorum esse repositam meritorum. S. Aug., lib. de Perfectione hominis, cap. 8 : « Post hanc autem vitam merces perficiens redditur, sed eis tantum a quibus in hac vita ejusdem mercedis meritum comparatur. »

4º *Ratione.* Meritum de condigno fundatur promissione divina : atqui Deus expresse promisit bona facientibus, modo in statu gratiae decedant, vitam æternam tanquam mercedem : ergo.

Dices : B. Paulus, Rom. viii, 18 : *Non sunt condignæ passiones hujus temporis ad futuram gloriam quæ revelabitur in nobis :* ergo nullus vitam æternam mereri potest de condigno.

R. Nego conseq. Nam ibi Apostolus passiones hujus temporis comparat futuræ gloriae, quoad intensitatem et durationem, non vero quoad proportionem ex gratia et promissione Dei orientem. Ergo.

Inst. Perseverantium mereri non possumus de condigno : *a fortiori* nec vitam æternam.

R. Nego conseq. et paritatem, 1º quia in his quæ a libera Dei voluntate pendent, argumentum *a pari* non valet; 2º quia Deus vitam æternam promisit ut mercedem, non vero ita promisit perseverantium ; nam si illam promisisset, nullatenus repugnaret quod eam mereri de condigno possemus. Ergo.

CAPUT SEXTUM.

DE PRÆDESTINATIONE ET REPROBATIONE.

Vox *prædestinatio* stricte sumi posset in malam partem, et tunc significaret reprobationem : communius vero in bonam partem tantum accipitur, et ideo de prædestinatione et de reprobatione in dupli articulo separatim disseremus.

ARTICULUS PRIMUS.

DE PRÆDESTINATIONE.

Prædestinatio, juxta vim nominis, idem est ac prævia destinatio. Duplex est : alia ad gratiam, et alia ad glo-

riam ; quæ est ad gloriam, est simul ad gratiam et dicitur completa. Definiri potest : *Præordinatio efficax qua Deus quosdam homines per media infallibilia ad vitam æternam dirigit.* Hæc præordinatio, quæ etiam vocatur decretum, solos respicit electos. Agemus 1º de existentia prædestinationis in genere, et 2º de ejus causa seu motivo.

§ I. — De existentia prædestinationis in genere.

Quidquid Deus facit in tempore, ab æterno decrevit illud facere : atqui Deus multis dat gratiam, sive actualem sive sanctificantem, et aliquibus gloriam : ergo illos ab eterno prædestinavit, sive ad gratiam tantum, sive ad gloriam.

Tam aperta est hæc veritas, tot nititur testimonis Scripturæ et traditionis, ut a cunctis recentibus hæreticis sicut a catholicis nunc admittatur. *Quos prædestinavit,* inquit B. Paulus, Rom. viii, 30, *hos et vocavit.* S. Aug. integrum composuit librum de Prædestinatione sanctorum. Nulla igitur est ratio cur in hoc paragrapho diutius immoremur.

§ II. — De causa seu motivo prædestinationis.

Quæstio est an Deus, ob prævisa futura hominum merita, eos ad gratiam, vel ad gratiam et ad gloriam simul prædestinaverit.

Certum est, contra Pelagianos et Semipelagianos, prædestinationem ad primam gratiam non fieri ob prævisa merita ; siquidem homo hanc gratiam nullo modo mereri potest. Unde Apostolus, Eph. i, 5 : *Qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum per Jesum Christum in ipsum secundum propositum voluntatis suæ.* Idem habet y. 11 ejusdem capituli.

Præcipue agitur de prædestinatione ad gloriam, et petitur an fiat ob prævisa merita, an vero ex solo Dei beneplacito.

Certum est, quoad executionem prædestinationis, glo-